

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Radics-féle házban) is átvetetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetések kerjük penteken délig beküldeni.

3. évfolyam.

Vasárnap 1894. évi május 6-án.

18. Szám.

Versecz 1894. május hó 5-én.

Tagadhatatlan, hogy a népiskola magyar nyelvi eredménye az életben többnyire hatástalan marad. A tanköteles korból kilépett ifjúságnak ugyanis nincs alkalmja többé az iskolában szerzett magyar nyelvi ismereteinek gyakorlására vagy éppen gyarapítására.

Innen van, hogy oly idegen ajku közösségekben is, melyeknek iskolái nyelvileg teljesen megmagyarosodtak, a magyarosodás ügye alig tesz lépést előre, vagy ha itt-ott mutatkoznak is helyenkint a haladás némi jelei, ezen jelek korántsem elégitik ki nemzetünk ama jogos aspirációját, melyek a magyar közvélemény hangulatában hovatovább általánosabb és erőteljesebb alakban kezdenek kifejezésre jutni.

Nincs alkalmja a tanköteles korból kilépett ifjúságnak a magyar nyelv művelésére, ennek természetesen következménye, hogy az iskolában szerzett magyar nyelvi ismeretek többnyire áldozatul esnek a feledékenységnek.

Ezen megdöbbentő valóság konstataciója annál fájdalmasabban eshetik nekünk, kik a magyar állameszme diadalra juttatását tűztük ki életcélul, mivel másrészt fájó szívvel kell látnunk, mint indulnak az egyes nemzetiségek közé ékelte édes véreink faji elzüllesnek.

Ily jelenségek felett napirendre térni oly vétkes könnyelműség lenne, mely tár-

sadalmi életünk nemzeti irányu fejlődése elé is bizonyára akadályokat gördítene.

Igaz ugyan, hogy népiskoláink magyarosodása néhány év óta kedvező irányt vett, s az e téren elért eredmények oly jelentékenyek, hogy hatásuk immár az életben is kezd helyenkint jelentkezni, mégsem keltet bennünk megnyugvást ezen tulajdonképpen csak látszólagos eredmény, annál kevésbbé, mivel ezzel szemben általánosságban azt tapasztaljuk, hogy az élet nem veszi át azt, a mit az iskola a magyarosodás terén produkál. Megsemmisül, elvész ugyyszólván nyomtalanul az életben a népiskola magyar nyelvi sikere.

Hiába buzgólkodik a nemzetiségek közt lakó néptanító a magyar állameszme érdekében, hazafias működésének sikere nem hat ki az életre, szerényen meghúzódik az az iskola szűk falai között. Ha már most ezen eredményre nem vezető fáradozás okát kezdjük kutatni, lehetetlen, hogy ezen meddő munka tulajdonképeni okára önkénytelenül is rá ne bukkanjunk.

Az a legnagyobb baj nálunk, hogy az iskolai élet nincs szerves összefüggésben a társadalmi élettel. Egy nagy ür tátong jelenleg még az iskolai és társadalmi élet között. Oda kell törekednie a társadalomnak, hogy a népiskola a társadalmi élet magyar szellemű fejlődésének éltető forrásává váljék, s akkor megszűnik minden ellentét. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha az egyesületi élet kifejlesztésével összefor-

rasztjuk az iskolát az élettel. — Mihelyt ezen egybeolvasztó munka befejezést nyer, az iskola magyar nyelvi hatása azonnal jelentkezni fog a mindennapi életben s kétséget nem szenved, hogy ezzel az iskola mint kiváló tényezője a különböző nemzetiségek egységes nemzettestté való összeforrasztásának, elsősorú helyet biztosít is magának ama hazafias vállalatok és intézmények sorában, melyek a magyarosodás általános kiterjesztését tűzve ki törekvésök végeztéljéül, hazafias missiót teljesítenek.

A néptanító, mint a népiskola beléletek szellemi vezetője van hivatva arra, hogy ezt az irt, mely az iskolát az élettől elválasztja, az egyesülés eszméje iránti érdeklődés felkeltésével áthidalja. — Ébressze föl azért a tanító növendékei szívében az egyesületi élet iránti előszeretettel ideje korán, ápolja, fejlessze bennük ezen hajlamot, hogy egykor, ha majd tankötelezettségi idejük lejárt, magyar nyelvi ismereteik állandósítása és bővítése céljából minden különös felhívás nélkül csoportosuljanak újból körülötte. Csakis az ifjúsági egyesületek felkarolása mellett várható az, hogy az iskolában szerzett magyar nyelvi ismeretek idővel az idegen ajku lakosság szellemi közkinésévé válnak s gondolkozás módjával teljesen össze fognak.

Ha az iskola nevelési és tanítási eredményei nem képesek gyökeret verni a társadalmi élet talajában, úgy hiába való s teljesen haszonnélküli minden fáradozása a tanítónak. Befejezetlen munkát végez az a tanító, ki hivatását csupán az iskola szűk

Tárca.

Hipnotikus esték.

Irtá: Alapi Salamon Todor.*)

Neukomm Ferencz ur, verseczi ártézi kutfuró és gyártulajdonos, aki mellékesen talán a ma élő hipnotizőrök között az első helyet foglalja el több kut furasara Thuzserra jött Mi természetesebb, mint az, hogy az üzleti dolgok elvben való elvégzése után a társalgás a hipnotizmusról folyt.

Médium nem állt rendelkezésünkre, s ezért ő kijelentette, hogy ha a társaságból többen hajlandók leülni, meg van győződve, hogy lesz közöttünk olyan, aki médiumnak bevalik. — Négyen azonnal le is ültünk s négyünk közül ketten, 54 perc alatt el is aludtak. Az egyik Ella leányom, a másik Ott Paula kisasszony volt. Ezekkel a leghihetlenebb dolgokat művelte. Így mindegyik elfelejtette anyanyelvét, egyik sem tudott háromnál tovább számolni, egyik sem birt egy kávéskanalat az asztalról fölemelni. Visszahelyezte őket gyermekkoruk ötödik évébe a nyolczadikba, a tizenkettedikbe és így tovább. Sillabizaltattott, iratott, olvastattott velük — és ők mindenben a szuggerált kornak megfelelően jártak el. E kisebb hipnotikus mu-

tatványok befejezéseül Ella leányom balkezére, egy közönséges hideg hajtúvel nagy sebet égett. A sok hipnotizálás a két médium egészségére a legjobb hatással volt, amennyiben Ott Paula kisasszonynak idült gyomorkatarusa tökéletesen elmúlt; étvágya, amely már hónapok óta ijesztő mérvben rossz volt, helyre állott és oly kedélyváltozáson ment át, mely változás még a szemtanuknak is majdnem hihetetlen. Leányom pedig a gyakoribb főfajástól tökéletesen megszabadult.

Miután a két médiumot Neukomm így két héten át kellőleg előkészítette, áttért Neukomm a hipnotizálás ama részére, a melylyel be akarta bizonyítani a lélek mindentudását és nagyságát s a testtől való elválaszthatóságát. Ennek a bebizonyítására véletlenül anyaga volt elég.

Feleségem elvesztette az aranyóráját a lánczsal és órakuleszal együtt. Neukomm leányomat elaltatta és felvilágosítást kért az órától. A leány elmondta, hogy mikor vesztett el az óra és hol, elmondta, hogy az órát egy nő találta meg és vitte el, ezután leírta, hogyan rejtegetik, megmondta, hogy az óra idővel vissza fog kerülni, de megnevezni nem akarta, hogy kinél van. Noha az óra eddig nem került meg, oly meggyőzőleg adta elő az egész esetet, hogy a nagy társaságban mindenki hitt a mondottak valóságában.

Eppen azért egy más elvesztett tárgyról is

intézett hozzá Neukomm kérdést. Ugyanis Forgách Elza grófnő egy hosszabb séta alatt elvesztette a kendőjét összetartó brochetűjét. Leányom alvás közben egyik kezét a homlokára téve így kezdett beszélni:

— Kisérem Elzát és ott, a tü még megvan és kísérte lelke az egész séta alatt. Mikor odaért, hogy Elsa visszatért a kapuhoz, így folytatta:

— A kapuban felpattan a broche, lecsúszik, megakad a köpenyeg belésében; Elza bemegy a konyhába, a broche leesik, magakadt a ruha szegélyében. Most jön be a házba Elza. Mikor a lábát az első lépcsőre teszi, a broche a lépcsőre esik és a ruha egész a lepcső leg-hátsó szögletébe tolja.

Nem lehet leírni azt az izgatottságot, melylyel a társaság most a lépcsőhöz ment és mindannak daczara, hogy mindnyájan meg voltunk győződve a valóságról, el nem mondható az a meglepetés, melyet éreztünk akkor, mikor a tüt a leirt helyen csakugyan megtaláltuk.

De ennél még sokkal érdekesebb eseteink is vannak.

A gyermekek este rendszeren roulette-játékkal mulatnak és nagy szomorúságukra észre vették, hogy a játékhöz szükséges golyó elveszett. Neukomm elaltatta leányomat és kérdést intéz hozzá a golyó felől. Hosszas gondolkodás után kijelenti, hogy a golyó nem vesztett el, a golyót valaki rosszakaratból dugta el. Ő tudja,

* Szerzőtől fentebb cím alatt hosszabb tárczát közölt a „Pesti Napló”. Ezen tárczából helyi érdekenél fogva közöljük az alábbiakat. Szerk.

falai között véli feltalálhatni s működése nem terjed ki e falakon kívül.

Ott megállapodnia a tanítónak, hol a siker tulajdonképpen csak kezdődik, s hol nem remélheti azt, hogy fáradozásainak gyümölcseit egykor élvezni fogja, nem szabad. Azért, ha valódi hivatását akarja betölteni a tanító, föltétlenül szükséges, hogy munkálkodásainak eredményeit az életbe ültesse át. Ezt ismét csak úgy viheti keresztül, ha a tanköteles korból kilépett ifjúságot egyesületté tömöríti össze. A hazafias működés eme terén bizton számíthat a tanító a magyar társadalom intelligenciájának erkölcsi sőt anyagi támogatására is.

A megalakítandó ifjúsági egyesületeknek célja leendő az iskolában szerzett magyar nyelvi ismereteknek a magyar beszéd, dal és szavaltat segítségével való kibővítése és állandósítása.

Nem akarunk senkit vádolni mulasztással, főleg azért, mert meg vagyunk győződve, hogy habár a mozgalomnak kétségkívül a társadalom arra hivatott tényezői köréből kellett volna megindulnia, még sem zárkódhatunk el egy régi igazság elől mely szerint földolog első sorban a mozgalomnak egészséges irányt biztosítani s csak ha ez sikerült, tehetünk tovább megint egy lépést az eszme érdekében.

Felülről kell a mozgalomnak lökést adni, már azért is, hogy ezzel a mozgalomnak jogosultsága s törvényes alapja ki-domborodjék s a kezdeményezés imponáló hatása az ügyet diadalra juttassa.

Az impulzus, mely ezen mozgalomnak a helyes irányt megadni hivatva van, kifejezést nyert a legujabban kibocsátott ama miniszteri leiratban, melyben ifjúsági egyesületek felkarolása, az illetékes körök figyelmébe melegen van ajánlva.

A meleg hangu miniszteri leirat egyébként az állami segélyezést is kilátásba helyezi azon ifjúsági egyesületek részére, melyek, hazafias irányban működve, anyagi támogatásra szorulnak.

Meg vagyunk győződve, hogy a délvidék tanítói karában ezen lelkes hangu felhívás, mely Csáky gróf miniszter, a büles vezér ajkairól hangzott el, élénk viszhangra fog találni s az egyesületi élet ezen új neme kedvező talajra találva általános virágzásnak indul.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Jánossy Gyula.

hogy ki az, ő látja őt, de meg nem nevezi. Együttal kijelenti, hogy most az egyszer még meg fogja keresni és találni a golyót, de jövőre semmi néven nevezhető eldugott tárgyat keresni nem fog. Ezután leírta a háznak azt a szobáját és a helyét, ahol a golyó megtalálható. És a golyó csakugyan a megnevezett zart szelencében volt.

Egy nagyobb sétán elveszett leányom órája lánczostul. Ez annyira felzúgatta őt, hogy nem volt rávehető, hogy elaltassa magát rögtön, hanem ment többet magával az óra keresésére. De hasztalan. Hat óra előtt délután elaltatta magát. Neukomm felvilágosítást kért az óráról, mire az alvó elmondta: hogy az oszlopokon álló tengeri kasnak ötödik oszlopánál csuszott ki az óra övéből és most még, (e most-ot nagyon hangsúlyozta) egy mély kerékvágásban fekszik két levél által takarva.

Az egész társaság kiment lámpával keresni, csakis az ötödik oszlopnál talált mély kerékvágást, de az óra nem volt benne. Minthogy egyikünk sem hitte, hogy tévedhetett abban, amit egy fél óra előtt mondott, Neukomm a kukoriczakas lépcsőjére ültetve őt, rögtön elaltatta. Azt a kérdést intézte hozzá: hová lett az az óra a mély kerékvágásból? mire ő azonnal azt válaszolta, hogy egy körülbelül 14-15 éves fiú, vagy egy negyed óra előtt erre járva, meglátta az órának kilátzó lánczát, felemelte és haza most viszi. Eközben leírt egy mezsei utat, az uton azt a helyet, ame-

Napi hírek.

Előléptetések. A májusi csillaghulás alkalmával a helyben állomásozó katonaság körében a következő előléptetések történtek. Agbaba E. magy. kir. honvéd főhadnagy századossá, Medveczky A. magy. kir. ménlelepi hadnagy főhadnaggyá és Waldberg E. honvéd tiszt-helyettes hadnaggyá nevezettek ki. Gratulálunk!

Herczeg Ferencz a mi nagynevű pátrink és oszlopunk, azon alkalomból, hogy a mult napokban Budapesten tartott Klamarik jubileumra főrealiskolánk tanárai közül őten a fővárosba felrándultak — ezen verseczi barátai tiszteletére fényes bankettet rendezett a „Pannónia“ külön éttermében, mely alkalommal a fővárosi hírlapírók közül megjelentek Csajthay Ferencz a „Budapesti Hírlap“ felelős szerkesztője. Sebők Zsigmond a híres tárczairó stb. — A szerfelett kedélyes összejövetelen szíves felköszöntőkben sem volt hiány.

Halálozások. Finke János Báró Baich Milos nagybirtokos uradalmának igazgatója, ki mint hivatalnok páratlan becsületességű, mint ember szeretetreméltó, mint jó családapa példászerű volt, élete 49-ik évében a mult vasárnap este hosszabb szenvedés után elhunyt, s a város és környék lakosainak nagy részvéte mellett temettetett el. Ugyancsak a mult héten kísérték ki végről nyughelyére a verseczi polgárság egyik legöregebb nesztorát Riedl A. ki 86 évet élt s pár évvel, ezelőtt aranylakadalmát is megünneplelte. Áldás és béke lengjenek az elhunytak hült porai felett.

Református magyar istentisztelet. Tiszt. Futó Zoltán temesvári ev. ref. lelképásztor, a verseczi ref. főkegyház lelkésze ma vasárnap d. u. 3 órakor a főrealiskola épületében istentiszteletet tart, melyről a híveket ez uton is értesíti az egyház gondnoksága.

Az e hónap közgazgatási bizottsági közgyűlés közbejött akadályok folytán f. hó 17-ére halasztatott.

A májusi magyar nyelvű ajtatosságok tartása ügyében Desséffy Sandor csanádi püspök következő leiratot intézte a verseczi nagytiszt. Lászlóffy László róm kath. espereshez: Nagyon tiszteletendő Esperes-Plébános helyett Úr. F. hó 19-én 188. sz. a kelt felterjesztése fonálán nagy örömmel értesültem az ottani magyar ajkú értelmiség és hívők az iránti kérelméről, hogy figyelemmel szambeli erősödésükre s azon körülményre, miszerint sokan a hívők közül a magyar nyelvet értik: némely vasár- és ünnepon magyar sz. beszédek tartassanak. — Ezen dicséretes óhajtsanak teljes készséggel megfelelő ezennel felhatalmazom Nagyon tiszteletendő szót, hogy kísérletképen a 11¹/₂ órai sz. misét megelőző időben a tanulóknak adatni szokott exhortáció helyett a plébániatemplomban a hitoktatóval magyar nyelvű sz. beszédek tartasson, ezen gyakorlatnak a jövőbeni folytatását a hívek tapasztalandó buzgalmaéhoz képest Nagyon tiszteletendő szóra hagyván. — Többire buzgó imáiba ajánlottan, főpásztori áldással vagyok Nagyon tiszteletendő szóra. Krisztusban szerető atyja, Sándor püspök

lyen a fiú e perczen volt. Pedig az utat ő soha sem látta, és létezéséről se tudott.

Gróf Forgách László azonnal lovas embereket küldött a fiú után, de hasztalan.

Ebéd után körülbelül 9 órakor Neukomm ismét elaltatta leányomat. Arra a kérdésre, hol van az óra most? elmondta, hogy a Tiszán innen, egy olyan faluban, ahol a vonat megáll, egy parasztházban van az óra. A lakók nagyon beasületes emberek, nincs szándékuk az órát megtartani, csak nem tudják kié? Most egy kis gyermek tartja a fülehez és ketyegésén nagyon kaczag. Az óra mindenesetre meg fog kerülni, de az, aki hozza, utközben elveszti és ő, Ella leányom fogja az órát, az egész társasággal megtalálni.

Eközben néhány nap mult el, mindig a legérdekesebb hipnotikus estékkel.

Február 24-ikén délután, tehát az óra elvesztése ötödik napján, Neukomm alvásközben megkérdezte Ellától, hogy mi van órájával? Erre ő így felelt:

— Tegnap megtudták az emberek, hogy az óra a mándoki kastélyból veszett el. Azonnal becsomagolták szalmába, — most álmában nagyot nevetett s tovább szölt: — nagyon nagyon becsületes emberek, de végzetlen ostobák — és átadták a nagyobbik fiúnak, hogy hozza vissza az órát.

Leányom egész uton kísérte a fiút, ki állítása szerint nagyon jókedvűen jött ugyanazon az uton, amelyen őt elmenni látta.

A fentebbi püspöki rendelet alapján a magyar szent beszédek tartása ügyében következő iratot intézett az esperes Dr. Seemayer Károly elnökhöz:

Az igen tisztelt Uraságod, mint a verseczi magyar nyelvterjesztő egyesület elnökének kezdeményezésére az értelmiséghez tartozó számos helybeli lakos aláírásával ellátott s folyó 1891. évi április hó 14-én kelt nagybecsű megkereső átiratot, a magyar nyelvnek az itteni róm-kath templomban való meghonosítását illetőleg, az illetékes püspöki hatósághoz felterjesztvén, van szerencsém az e napokban érkezett válasziratnak másolatát szíves tudomásvétel végett át-szolgáltatni.

Van szerencsém egyszersmind igen tisztelt elnök urat értesíteni, miszerint egyelőre folyó május hóban magyar szent beszéddel összekötött isteni tisztelet következő napokon, mindannyiszor délelőtti 11 órakor fog megtartatni:

május 6-án, vasárnap,
május 14-én, pünkösdhétfőn,
május 20-án, sz. Háromság vasárnapján,
május 27-én, vasárnap.

De együttal mind magam, mind helybeli paptársaim nevében örömmel kijelenthetem, hogy a fentisztelet átiratban foglalt óhajnak, valamint az egyház-főhatósági felhatalmazásnak megfelelően a jövőben is, tekintettel az időszertint körülményekre, kellemes kötelességünknek fogjuk ismerni, zengzetes nemzeti nyelvünknek hitközségünk szentegyházában állandó otthont berendezni, teljesen magunkénak is vallván a becses átiratban megjelölt azon szempontot, hogy „nyelvében él a nemzet“, de meggyőződészerűen hozzácsatolván, hogy valamint minden nemzet, úgy saját nemzetünk életének tartósságát is a nemzeti szó nagyhatalmu segítségével apolt vallásihitességű erkölcsi elvek biztosítják, amint arról nemzetünknek egyik látnoki szellemű korszorú költője, rámutatva a hajdankor leghatalmasabb nemzetének gyászos végű történetére, ezen örökbecsű mondatban nyilatkozik: „Mind-en ország tamassa, talpköve a tiszta erköles, mely ha elvész Róma ledől s rabigába görbed.“

Maradok hazafias üdvözlettel és kiváló tisztelettel

Verseczen 1894. május 3-án

Lászlóffy László,

esperes h. plébános

Főrealiskolánkban a VIII-ik osztály vizsgálatai a jövő héten következő sorrendben fognak megtartatni: Hetfőn máj 7-én délelőtt nyelvek, Szerdán délelőtt történelem philosophia; Pénteken d. e. Fisika, Szombat és Merton; Szombaton vallásan.

Fehértemplomi deputáció a tödmivélsügyi miniszternél. Gr. Bethlen András miniszter, a mult napokban egy fehértemplomi küldöttséget fogadott, melynek vezetője Dsida Lajos városi főjegyző volt s a mely deputáció azt kérte, hogy a fehértemplomi homokszőlő-telepítmények és birtokosok részére egy meghatározandó nagyobb homokterület engedjen át, melyen a

Egyszerre álmában halkan felsikít. A szegény fiú viszi tovább a szalmát, melyből az óra a vadas-erdő kapujától pár lépésre kiesett — és jön tovább, most megáll — észreveszi, hogy nincsen a szalmában az óra — keresi mindenütt — hasztalan. A veréstől felve, sirva megy hazafelé. Ezeknek előadása után Neukomm kijelöltette vele a helyet, hol fekszik az óra, mire ő elmondta, hogy „a kaputól jobbra hét lépésnyire, de nem, — a lépéseket nem olvasom, — fekszik az óra. Arra a kérdésre, hogy látható-e? kijelentette „én most látom, de emberi szemnek láthatatlan.“

A felbresztés után az egész társaság az erdőbe ment, de a kapu környékén nem volt képes az óra akadni. Mind izgatottak voltunk, csak Neukomm volt nyugodt. Oda ment leányomhoz, kezét vállára tette, meghagyta, hogy nézzen erősen a szemébe. E kölcsönös fixirozás addig tartott, amíg leányom arc színe egészen elváltozott, mire határozott hangon így szól leányomnak;

Most menjen, vegye fel az órát, — látja hol van

Mire villángyorsan megfordult, vagy nyolcz lépést szaladt jobbra, ahol egy száraz falevelhalmazra vetette magát, szétszórva a leveleket két kezével Neukomm figyelmeztetésére, hogy a levelekkel eltakarja óráját, haragosan válaszolta: Itt van! Ugyanabban a pillanatban két kezével elsepert egy vastag rét levelet, s az óra ott feküdt lánczostul.

szép fejlődésnek indult homokszőlő-termeléshez okvetlenül szükséges szalmát termelhessek. A miniszter, a ki a délvidéki homokszőlő-telepítvényeket jól ismeri (a mult őszzsel is megvizsgálta), megígérte hogy lehetőleg teljesíteni fogja a küldöttség kérelmét.

Temes vármegyei községi és körjegyzők nyugdíjintézete ma vasárnap d. e. 10 órakor Temesvárott a vármegyházán közgyűlést tart, melyen a lemondott Weitner Ferencz helyére új előadót választanak.

A verseczi férfi dalárda nagy költséggel és még nagyobb faradsággal tegnap előadott operettjét, — a mennyiben jegyeket sokan nem kaptak, — ma vasárnap ismételni fogják. Jegyek kaphatók özv. Kirchnerné felvételi irodájában, és az esteli pénztárnál.

A „zichyfalvi magyar társaskör“ május hó 14-én a „Wagner-fele házban könyvtára javára táncvigalmat rendez, belépti díj: családjegy 2 frt., személyjegy 1 frt. kezdete 8 órakor. Jó zene és ételekről gondoskodva lesz.

Véres verekedés színhelye volt a mult kedden az Andrássy sétánál. Kiss János és Szmederevacz György vitéz suszterlegények nagy vitába eredtek Nagy-Kovács János napszámossal. Öre mentek, hajbakaptak, előrántották a bicskát is. Szmederevacz úgy megszurkálta Kovácsot, hogy életben maradásához kevés a remény. A két suszter a fogházban kesereg, a megszurkált pedig a városi közkórházban vivódik a halállal.

A szőlők egy új réme. Szőlősgazdáink, különösen azok, kiknek homok szőlők vannak azon tapasztalatra jöttek, hogy óriási anyagi áldozatok mellett létesített szőlőjükben egy eddig teljesen ismeretlen hernyófaj nagy pusztításokat végez és az összes homoki szőlők megsemmisítésével fenyegeti a gazdákat. A veszedelmes jöszág 3-5 centimeter hosszú, színe piszkos, sárgás-zöld, nagy fejű és igen fúrge. A szőlő leveleit és a hajtásokat mohón eszik és tökéket egészen letarolják. A földmivélsügyi miniszterium kebelében lévő rovar-tani intézethez, több helyről küldtek fel példányokat a veszedelmes ellenségből, a hol Sajó Karoly természetűdős a hernyófajt megvizsgálta és konstátálta, hogy a veszedelmes jöszág Agrotis praerex L. nevű bagoly-pille álczájának felel meg. Sajátsága, hogy nappal a homokba húzódik s csak borus időben, vagy naplemente után, éjjel jön elő s ekkor végzi pusztító munkáját. Az ellene való védekezés legbiztosabb éjjel, lampa világ mellett; ugy kell egyenkint összeszedni és elpusztítani. Sajó Karoly természetűdős már a mult évben talált ilyen fajta hernyókat a budai szőlőkben, eddig teljesen ismeretlen volt. Városunkban H ö s c h l F. észlelte először az új ellenséget s meghatározás céljából több példányt küldött be főreáliskolánkhoz.

Czukorfogyasztási adó. Minthogy a beforgalomban egy helyről mas helyre bevitt czukor után fizetendő fogyasztási adóra nézve nézeteltérések merültek fel, — az érdekelték kellő tájékoztatása végett a temesvári kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, a m. kir. pénzügyminiszternek 1894. febr. 21-én 3318/898. sz. a kelt intézvénye értelmében a zárt városból 8 kgr. vagy azon felüli mennyiségben nyílt helyre behozott czukor a 7651/1883. sz. pénzügyminiszteri rendelet 8. §. d) pontja értelmében a vevő által a fogyasztás helyén megadóztatás végett a adószedésre jogosítottnál bejelentendő. Nyílt helyeken a magánfogyasztó minden adófizetési kötelezettség nélkül vihet be czukrot egy községből a másikba; azon kereskedő azonban, a ki nyílt helyen ismét elarusítónak ad el czukrot, 5 kgr. súlytól kezdve az adó alóli kivételt veheti igénybe, ha e tekintetben a törvény rendelkezéinek eleget tesz.

Szászabánya Még héhány hét és kezdődik a fürdői idény. Különös sajátsága a magyarnak, hogy nem törődve hona gyönyörű tájékaival különös előszeretettel a külföldön keres üdülést. Pedig mily gazdag tájékokkal, melyek bátran vetekedhetnek a külföld legkeresettebb fürdőivel. Itt van például Szászabánya a délvidék gyöngye, melyet Dr. Chyzer Kornél miniszter tanácsos már 1886-ban joggal Magyarország „Aussee“-jának keresztelt el. A szászabányai derék lakosság különben minden lehető elkövet, hogy az évről-évre szaporodó vendégeknek a tartózkodást kellemessé tegye és büszkén mondhatja, hogy a ki egyszer látogatta kies helységüket, az többé nem kívánczik mashová. A kitünő ivóvíz, melyet a közel malomvolgy regényes forrásai szolgáltatnak nagy bőségben, a balzsamos üde levegő a minden kényelemmel ellátott meleg és hideg für-

dők, a derék lakosság páratlan vendégszeretete és becsülete, a szálloda tulajdonosok és vendéglősök előzékenysége, a lakás és ételmezés ritka olcsósága: mindannyi előny, melyet a nagyvárosok zajától elcsigázott vendégek a külföldi fürdőkben föl nem lelhetnek. A polgárság Lichtfuscz F. fáradhatlan polgármester ural egyetemben már eddig is csodákat művelt a klimatikus fürdő emelése érdekében. E munkában a helyi szépítő egyesület mellett még Dr. Lichtfuscz Antal fürdőorvos, Hahn E. főerősz Lepsz József házbirtokos urak is osztozkodnak nagy buzgósággal. Sarok Gyula gyógyszerész ur gyógytára — a mi berendezést illeti — bármely fővárosi gyógyszerházzal vetekedhetik Szorakozásról egyebek között a közkedvelt temesvári cigány-zenekar is gondoskodik. A közlekedés Rakasdia állomásról (temesvár-báziás-jassenova-anninai vasút) a fürdőbe kényelmes és olcsó, 2-3 forintért gyönyörű nyitott kocsi kaphatók. A szépítő egyesület szívesen ad fölvilágosítást minden a fürdőt illető kérdésben és örömmel jár közre lakások, kocsi sat. megrendelésében. Végül még kiemeljük, hogy Szászabányának posta-és táviráda hivatala is van.

Mit tett Kossuth a románokért? Moldován Gergely az „Ungária“ című román lap felelős szerkesztője, Kossuth haláláról megemlékezvén többek között ezeket mondja: „Ki volt Kossuth L. speciálisan ránk, magyarországi románokra nézve 1848-ban? Ő zuzta szét a jobbagyság lánczait, szabadokká tett, egyenlő jogu polgárokká, eltörölte a nemesi kiváltságokat. Ő ismerte el eddig csak megtört egyházunkat! Ő adta nekünk a sajtószabadságot, elismerte nyelvünket, nemzetiségünket! Ez volt az a munka, mit értünk Kossuth munkált. S mi édes családoka szavaktól elbódított nép, nem értettük meg őt, halátlank voltunk! Legyen könnyű neki a hant, mert az ő emléke örökön örökké áldott lesz! A midőn ez őszinte és megleghangu sorokat a „Öröllő“ után jól esik regisztrálnunk, tudván hogy ez a hazafias románok hű tolmácsolása akar lenni s nem a „Tribuna“ magyarfaló közönségé — csak azt tesszük hozzá még, hogy a miket köszönhetnek a románok Kossuthnak, ugyanazon jogokért s szabadságért halásak lehetnek emléke iránt a többi nemzetiségiek is, közelebből szólva: a szerbek s tótok is!

Az ügyvédek jutalomdíja. Az ügyvédek jutalomdíja és költsége iránt hozott ítéletekben, végrehajtási és telekkönyvi végzéseken, az említett követelések jogcímének megjelölése tárgyában, az igazságügyminiszter rendeletet adott ki. A miniszter rendeletében meghagyja a bíróságok, hogy az ügyvédi munkadíj és költség iránt indított perekben hozott ítéletekben, valamint az ilyenmü követelések behajtása céljából végrehajtást elrendelő végzéseken mindig szabatosan jelöljék meg a követelés jogcímét. Ugyan e tekintetben a telekkönyvi hatóságokhoz is azt a fölhívást intézi, hogy a kérdéses követelések jogcímét telekkönyvi bejegyzést elrendelő végzésekben szintén határozottan emeltessék ki. A rendelet kibocsátására az a sérelem adott okot, hogy bár az ügyvéd keresményét III. oszt kereseti adóval már megrották. reá a végrehajtás során eddig külön tökekamatadót is kiróttak, a mit a miniszter ezuttal megszüntetni óhajt.

Megszűnik a papirforint. Mindenféle panasz kodnak, hog a kisebb papirpénzek, különösen pedig az egy forintosok igen csekély számban vannak forgalomban. Hát ez bizony nem valami véletlen dolog, hanem tervszerű és szándékos eljárás. A kis bankjegyek, jobban mondva a kis állami papirpénzek véglegesen kivonattak a forgalomból. Az elrongyolott és megsemmisített pénzjegyek helyett nem fognak már újakat kiállítani. Helyettük az ezüstforintosok már is oly nagy számmal kezdenek forgalomba jönni, hogy szinte zavarba jön az ember, hogy mit csináljon velük, ha ki nem akarja zsebeit szaktítani. Ez az átmeneti állapot bizonyára a legrosszabb. A közönség néhány forint kifizetésénél kénytelen atkutatni pénztárczáját, hol a papirpénz van és zsebeit is, hol az ezüst pénz van, mig valahogy össze hozza a kívánt összeget. De hiába, ezen már keresztül kell esnünk. Csak attól félünk, hogy annak a helyét nem az arany foglalja el, hanem a mindenünnen kiszorított ezüst a mi a forgalom szempontjából bizony nem lesz valami öröndetes dolog.

Felsívás a magyar hölgyekhez. (Beküldött) A Kossuth gyásznapok egy impozáns és a maga nemében páratlan emléket szándékozom hazánk nemes érzésű hölgyeinek közreműködésével létesíteni, oly emléket könyvet szerkeszték-mely Rutt kayné-Kossuth Lujzá-nak ajánlva,

magyar hölgyek által irt emléksorokat tartalmaz. Felkérem ez úton mindazon lelkes honleányokat, kik e könyv tartalmához egykét sorral hozzájárulni szándékoznak, hogy a (lehetőleg rövid) kéziratot e hó 30-ig a „Szinészeti Közlöny“ szerkesztőségének címére (Budapest, VII. nagydíófa-u. 3.) megküldeni kegyeskedjenek. Ez emlékkönyvvel két igen szép nemes czél lesz elérve: kifejezzük ragaszkodásunkat, tiszteletünket Kossuth Lujza előtt, s maradandó emléket alkotva a Kossuth eszmék bibliáját szerkesztjük meg, melyből lelkesülve olvassa a legkésőbb utókor is, mint gondolkodtak és mint éreztek a magyar nők Kossuth Lajos halála alkalmával. Meggyőződéssem, hogy miután az összes érzések közül a bánat legjobban képes benünket egyesíteni, e könyv igen sok magyar hölgy szellemi találkozója lesz, s ezért kézírataik mielőbbi beküldésére ismételtlen felkérem. Az emlékkönyv jóvedelmének egy része. „A magyar hölgyek Kossuth L. egyesülete“ alaptökéjéhez lesz csatolva. Budapest, 1894. április hóban. Ilosvai Hugó a „Szinészeti Közlöny“ szerkesztője.

A fűzfa poézis ritka virágát olvastuk a „Kassai Szemle“ tárczájában. Véték volna elvonnai a közönségtől a zöldségpiacz e kitünő termékét, a mely okvetlenül nagy derűtséget fog kelteni. De szóljon maga a vers:

Hátha mégis eljön lelkünk

Ujra e világra?

S lesz belőlünk állat, növény,
És tán kukoricza?

Ugy légy malacz kedves rózsám,
S egyél meg engemet, —

Legyen üdvöm, menyországom,
Örökre te benned.

Irodalom.

Bánfi János karánsebesi állami polgári iskolai igazgató „Kalászkok“ című alatt a „Révai testvérek“ kiadásában új elbeszélés gyűjteményt bocsátott közre. Bánfi neve maga is elég biztosíték arra nézve, hogy ezen új műve, (mint szép számu régébbi művei) szintén kedvező fogadtatásra talál. A csinosan kiállított kötet ára 1 frt 20 kr. Jövő számunkban részletesebben is fogjuk ismertetni a figyelemre méltó művet.

Hogy' kell befűzni? ez a kérdés foglalkoztatja a jó gazdasszonyokat, mikor a gyümölcsérés ideje következik be. Mert a jó gazdasszony eleségtáráról a hosszú téli időre jó előre szokott gondoskodni. Erre a kérdésre legjobban felel meg Erzsi néni: Hogy' kell befűzni? című a befűtők készítéséről szóló könyve, mely május 1-én most már 3-ik bővített kiadásban jelent meg. — A könyv közel 400 receptet tartalmaz és ára csinos kötésben 1 forint lesz. Megrendelhető Lévai Mór könyvnyomdájában Ungvárt, valamint minden hiteles könyvkereskedésben.

Az ezredéves ünnepnek kétségtelenül egyik legszebb és igazán örök becsü irodalmi terméke lesz Benedek Elek nagy mesekönyve, a Magyar Mese- és Mondavilág. Ez a könyv, mely öt nagy kötetre van tervezve, tartalmazni fogja a magyar nép ezer évi meseköltését, s ehhez hasonló könyvvel majd egyetlen nemzet sem dicsekedhetik a magyaron kívül. Mi a magunk részéről ismételtlen nem ajánlhatjuk eléggé szülőknek és tanítóknak e könyv megszerzését. Nem lehet iskola, nem lehet gyermekes ház e könyv nélkül. Gyermek- és ifjusági irodalmunk még mindig szegény jó magyarsággal irt munkákban, az iskolai könyvtárak szűkölködnek az oly könyvekben, melyeket aggodalom nélkül lehet adni a gyermek-ifjú kezébe. Benedek meséit nemcsak a megkapó szép népies irodalmi nyelv tünteti ki, hanem e mellett pedagógiai szempontból is rendkívül becsesek. A jeles mesélő csak a java népmeséket írja ujra s óvatosan, kerüli a rémes meséket. Valóban kívánatos hogy mennél szélesebb körű legyen a Magyar Mese- és Mondavilág olvasóközönsége. Az ötven füzetre (öt köt.) tervezett vállalatból most jelent meg a 7. füzet, tele szebbnél szebb mesékkel és illusztrációkkal, tehát nem sokára kész az első kötet. Egy füzet ára 25 kr, 10 füzet előfizetési ára 2 frt 50 kr. Megrendelhető a kiadó Athenaeumnál és minden könyvkereskedőnél.

Élet. E radikális irányú kéthetli folyóirat legujabb száma kiválóan gazdag az előzőknél is dusabb merész hangu, fiatalos hevű cikkekkel. Fény és árny ezimen a Kossuth-gyászról és azokról elmélkedik Rutilusz, a kik abban részt nem vettek s ezzel magukat a nemzet testéből kitagadták. Hasonló szellemben szól hozzá az elmúlt napok nagy tanulságaihoz a „Szemle“ rovat néhány aprósága, nagyanyai vezérezzik dióhéjban. Kossuth Lajosról énekel End-

ródi Sándor is a népdal közvetlen őszinteségével és megkapón naiv hangján. Szép versének két utolsó szakát ide iktatjuk:

Magyarország végtől-végig
Sötét gyásztól feketéllik;
Harangjai tompa hangja
Összefoly egy nagy jajhangba.

Felhallatszik Budavárba,
A királyi palotába;
Ferenec Jóska csak hallgatja —
Sirva borul az asztalra . . .

A füzet többi tartalma is figyelmet és az egész ele-ven irodalmi vállalat az eddigénél nagyobb támogatást érdemel.

A „Regény Szalon“ lassanként oly szép irodalmi lappá női ki magát, mely a mellett, hogy nálunk pártatlanul és versenyérés nélkül áll, igazán nagy hiányt pótló vállalat. — A világirodalomnak igen sok, kiváló terméke, melyekkel a magyarul olvasó közönség talán sohasem ismerkedhetett volna meg, mely szépen, gondosan összegyűjtve jelenik meg a „Regény Szalon“ hasábjain és a lap szerkesztője, Zempléni P. Gyula, kinek nevét egész könyvtárt kitevő fordításai után igen jól ismerik mindent, — a legjobb biztosíték arra nézve, hogy dudva nem igen kerül a gyöngy közé. Az első negyedben négy nagy regény nyert befejezést, — most már két új regénynek olvasásába mélyedhetünk azzal az érdeklődéssel, melyet a „Regény Szalon“ mindig megérdemel. — sőt mi több, a jövő füzet már harmadik új regényt is ígér, mely „Áldozat“ czím alatt fog megjelenni. — Szerzője George Simmy, a hirtelen feltűnt, de egyszerre megkedvelt francia író, kit a sajtó unum győz eléggé magasztalni. — A Regény Szalonnak előtűnt fekvő, mostani tízedik füzetre Ibsen és Hammerling remekszép két költeményét mutatja be, míg Vojnovics Iván, a legkiválóbb horvát poéta „A Szirény“ című novellájával van képviselve, igaz gyönyörűségére mindazoknak, kik a lelkes, szívet nemesítő olvasmányoknak kedvelői. — A Regény Szalon előfizetése bármikor megkezdhető, mert az eddig megjelent füzetek folyton kaphatók. — A derék vállalat feltétlenül megérdemli, hogy kiáll ír itásu yönyög füzetei mindenmívelt hölgy asztalán ott legyenek, annál is inkább, mert hisz egy negyedévi előfizetési díj csak 2 forint. A kiadóhivatal (Budapest VIII., Népszínház-utca 26. sz.) szívesen küld bárhová mutatványszámokat és bizvást elvárhatja, hogy a ki próbára hoztja, barátjává szogodik.

Szerkesztői levelezés.

B—i, J—s. Karánsebes. A „Kalászkok“-at megkaptam. Fogadd érte köszönetemet. A jövő héten bővebben fogom ismertetni, esetleg mutatványt is közlünk belőle.

146. sz. — vgrh. 1894.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvényszék 1892. évi 8188. számú végzésével Jung férj, Nocker Borbála, valamint előbb és felfoglaltatott, u. m. Versecz város közönsége, Lauer Jakab, Erszky György felperesek részére Verner János alperes ellen 113 frt. 11¹/₂ kr. s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán nevezett alperestől lefoglalt s 419 frtra becsült ingóságokra a verseczi kir. járásbíróának 1894. évi 3530. számú kiküldő végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén vagyis verseczen alperes lakásán 3368. sz. a leendő megtartására határidőül 1894. évi május hó 16-ik napjának d. u. 3 órája tűzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt szoba bútorzat s egyéb különféle ingóságok az 1881. 60. t.-cz. 107. és 108. §-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni

Felhivatnak egyúttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügybeni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasztasszák.

Kelt Verseczen 1894. évi május hó 2-ik napján.

Nessel József,
kir. bir. végrehajtó.

1460. sz. — tkvi 1894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A verseczi kir. járásbíróának mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Singer Adolf verseczi lakos kérelme folytán a végrehajtási árverés joghatályával bíró önkényes árverést az 1881. 60. t.-cz. 204. és 205. §§. értelmében elrendelte.

Ennek folytán a verseczi kir. járásbíróának területén fekvő a jabukai 939. sz. tjkvben felvett A I 1837. hrsz. ingatlan 332 frt. kiküldési árban 1894. évi június hó 12-ik napján d. e. 9 órakor Jabuka községében tartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kiküldési áron felülígérteket senki sem tenne, az árverésre kitért birtok szükség esetén a kiküldési áron alól is el fog adatni.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kiküldési árának 10%-át, vagyis 33 frt. 20 kr. készpénzben, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir.

igazságügyminiszteri rendelet 83. §-ában jelzett ovadékképe s értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. A kisbirtokosok országos földhivatalintézet a bánatpénz letétele alól felmentetik.

Az árverés feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíróának telekkönyvi irattárban s Jabuka község előljárási irodájánál megtekinthetők.

Verseczen a kir. járásbíróának mint tkvi hatóságnál 1894. évi március hó 7-ik napján.

Kérészy, kir. albiró.

Borjagyomrokat

legmagasabb árak mellett vásárol

Samel Leopold Tepliczen

Csehországban.

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend. Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi közsvény, csúsz és tagszagatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólág emlékeztetve hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb háziszser általánosan kedvelt és ennél fogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegonként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitünő háziszsernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony“ védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonyval ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerárúhához: Richter gyógyszerárúhá az arany országhoz Prágában vagy Torók József gyógyszerészhez Budapesten.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

41 év óta fennálló, gőzerővel működő s a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok ugy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bálai meghívók,

gyászjelentések, valamint czimképek, arújegyek,

arany, bronz vagy szini előállítására

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, és könyvkereskedés mely az Andrassy-sétatár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVIII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodájában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.